

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clara Et Praeclara Methodus Parandæ Eloquentiæ,
Secundùm Doctrinam & Præcepta Cypriani Soarii è
Societate Jesu, Ad Captum Et Praxim Faciliorem
Accommodata**

Worpitz, Georg

Coloniæ Agrippinæ, 1700

Caput 27 [i. e. 26]. De figuris, quæ fiunt per actionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68908)

326 De Exornatione Argumentat.
fit, quando vox non jam eadem, sed similis
tantum priori in syllabis, & litteris apponi-
tur. Hæc amplius patebunt exemplis in se-
quentibus.

CAPUT XXVI.

De figuris, quæ fiunt per adjectionem.

Omnes figuræ primi generis repetunt eadem
verbum: prima quidem in principio constru-
ctionis, altera in fine illius, tertia in principio
simul, & in fine, quarta seu conduplicatio, pro-
miscuè & ubicunque manente tamen eadem
significatione vocis; Traductio etiam ubi-
cunque sed cum variatione, & mutatione
significationis aliquali, vel totali. Polyptoton
cum mutatione casuum. Synonymia eandem
significationem repetit, mutatis verbis; poly-
syndeton eandem conjunctionem. Gra-
datio vocem priorem repetit, cum aliquo af-
censu vel descensu ad ulteriora. Omnes
igitur figuræ primi generis dici possunt re-
petitio: hoc tamen nomen soli primæ fi-
guræ attribuitur per excellentiam, & An-
tonomastiam, sicut nomen translationis
metaphoræ: est enim hæc figura inter illas
princeps; eò quòd in principio reperat.
Unde definitur: est figura verborum, quæ
idem verbum sæpius ponit in dictionis, seu
sermonis principio. Aliis dicitur anaphora,
aliis epanaphora, aliis diplosis anaphorica,
aliis parisosia, aliis aliter; sed hæc alibi legen-
tem

tem non terreant, uti nec doctrinae diversitas, quemadmodum praemonui. Mihi sane clarior, distinctior simul, & brevior divisio figurarum visa est nulla. Sed exemplis definitionem declaremus. Cicero pro lege Manilia. Agitur populi Rom. gloria, agitur salus sociorum, atque amicorum, &c. Author ad Herrenn. lib. 4. vobis istud attribuendum est, vobis gratia habenda, vobis res ista erit honori: &c. Scipio Carthaginem delevit, Scipio pacem peperit, Scipio civitatem servavit. Virgilius i. Aeneid. Tu mihi quodcunque hoc regni est, tu sceptrum Jovemque concilias, tu das epulis accumbere divum. Cicero i. Catilin. Nihilne nocturnum praesidium palatii? nihil urbis vigiliae? nihil timor populi? nihil consensus bonorum civium? nihil hic munitissimum habendi Senatus locus? nihil horum ora, vultusque moverunt? Duplex repetitio est in illo pro Roscio. Accusant ii, qui in fortunas hujus invaserunt, causam dicit is, cui praeter calamitatem nihil reliquerunt: accusant ii, quibus occidi Patrem Sexti Roscii bono fuit, causam dicit is, cui non modo luctum mors Patris intulit, verum etiam egestatem: accusant ii, qui hunc ipsum jugulare summè cupierunt; causam dicit is, qui &c. Similis fieri potest in hunc modum: nemo praecceptoris explanationem auscultat, nemo explanata recollit, nemo dictata excipit, nemo studiosè elaborat, audent tamen Rhetoris nomine gloriari.

328 *De Exornatione Argumentat.*
audent jactare se plurimum profecisse. Simi-
lem repetitionem habet Psalmus 148. & 150
ubi Laudate sæpius ponitur in principio ver-
sus. Sicut & Benedicite in Cantico trium pue-
rorum Daniel. 3. Psal. 117. Dextera Domini
fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me.
2. Cor. II, periculis ex genere, periculis ex
gentibus, periculis in solitudine, &c.

Conver-
sio.

Converso, (alii epistrophen, antistrophen
vocant) est figura, quæ idem, aut eadem verba
repetit, in fine constructionis: est igitur con-
traria priori. Cicero in Agraria. Tu Rulle,
emes, quod voles; utrumque facies quanti
voles. Idem lib. 4. ad Heren. Pœnos populus
Rom. justitiâ vicit, armis vicit, liberalitate vi-
cit. Idem, ex quo tempore concordia de ci-
vitate sublata est, fides sublata est, amicitia
sublata est. Idem in Lælio. Homo novus
erat, ingeniosus erat, doctus erat, bonis viris,
& studiosis amicus erat, in civitate primus
erat. Idem: nam cum istos, ut absolvant te,
rogas; ut pejerent, rogas, ut existimationem
negligant, rogas, ut leges populi Rom. tuae li-
bidini largiantur, rogas. Huc pertinet illud
Pauli 2. Cor. II. Hebræi sunt, & ego. Israëlita
sunt, & ego. Semen Abraham sunt, & ego; Mi-
nistri Christi sunt (ut insipiens dico) & ego.
Etiam plura verba repeti possunt. Ut Martia-
lis lib. 2. epigr. 17.

Cap.

Capto tuam ! pudet heu ! sed capto, Ma-
xime coenam :

Tu captas alias : jam sumus ergo pares.
Manè salutatum venio : tu dixeris iſſe

Manè salatum ; jam sumus ergo pares.
Sum comes ipſe tuus , tamidique ante am-
bulo Regis ;

Tu comes alterius : jam sumus ergo pa-
res.

Sic Psal. 117. omnes gentes circuierunt me,
& in nomine Domini quia ultus sum in eos.
circumdantes circumdederunt me, & in no-
mine Domini quia ultus sum in eos. &c. sic
Psalmus 135. in fine singulorum versiculo-
rum repetit : quoniam in æternum miseri-
cordia ejus.

Complexio (aliis *ſimproce*, Rutilio Rufo *Complexio*
νοῖοτύς dicitur) est figura, quæ idem verbum *Complexio*
ſæpius *in principio*, & idem ſæpius *in fine* re-
petit : inde *complexio* dicitur, quia & primam
& secundam complectitur : atque ideo repe-
titionem & conversionem habere debet : ſi
enim non habeat, *complexio* dici non po-
teſt. Unde in his non est exemplum hujus fi-
guræ :

Virgili. Eclog. 7.

Ambo florentes ætatibus , Arcades
ambo.

Ovidius 7. Faſtor.

Qui bibit, indè furit : procul hinc diſce-
dire, queis eſt.

Cura bonæ mentis : qui bibit indè furit.

Cicero in Verrem. multi & graves dolores inventi parentibus, & propinquis multi &c. in his enim, licet idem verbum, quod fuit in principio, ponatur in fine, non tamen est complexio: quia nulla repetitio, neque conversio: unde hæc ad conduplicationem remittit Cyprianus, qui citat allatum ex Cicerone exemplum inibi, & simile ponit ex eodem in fine. Hæc igitur Complexiones erunt: ad Herren. 4. quem Senatus damnarit, quem populus Romanus damnarit, quem omnium existimatio damnarit, eum vos sententiis vestris absolvetis! Pro Milone quis eos postulavit? Appius. quis eos produxit? Appius. Simile est. Quæris quid opes? quid honores conferat? studium. quæris quid eosdem conservet? studium. quæris quid adaugeat? studium. Paulus 2. Cor. 9. qui parcè seminat, parcè & metet, qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet. in Cantico trium puerorum Daniel. 3. à versu 2. hæc figura quoque exprimitur.

Conduplicatio.

Conduplicatio est figura, quæ idem verbum sæpius ponit, neque semper in fine, sed ubi *cunq;*: unde quando non est repetitio, neque conversio, neque utraque simul, seu complexio, & tamen verbum sæpius ponitur, est conduplicatio: aliis dicta epanalepsis, & epanodus: aliis anadiplosis, palilogia polylogia, &c. breviter ab authoribus & clarè, est *verborum geminatio*. Varios illius modos ponit author, eosque exemplis illustrat, quibus ad

do sequentia. Cicero pro Marcello. vidimus
 tuam victoriam præliorum exitu termina-
 tam, gladium vaginâ vacuum non vidimus
 pro Milone: negat enim, negat ingratis civi-
 bus fecisse, quæ fecisset, timidis & omnia cir-
 cumspicientibus pericula non negat. pro syl-
 la. fero ego te Torquate, jam dudum fero
 &c. pro Marcello: totum hoc, quantumcun-
 que est, (quod certè maximum est) totum est
 inquam tuum. Et pro domo sua: sed excitatus
 aliquando (dicam ipso audiente, quod sen-
 si, & sentio) excitatus, inquam, aliquando
 C. Pompeij nimium reconditus, & penitus
 abstrusus dolor. Philipp. 4. non est, non est
 vobis, Quirites, in eo hoste certamen, cum
 quo aliqua pacis possit esse conditio. Plau-
 tus, qui cavet ne decipiatur, vix cavet, cum
 etiam cavet.

Ovidius.

Si mihi quæ facie poterit te digna vi-
 deri

Nulla futura tua est, nulla futura tua
 est.

Idem

At senior postquam merces geminata sub
 illis

Montibus inquit erant, & erant sub mon-
 tibus illis,

Risit Atlantiades, & me mihi perfide pro-
 dis

Me mihi prodis ait?

Virg.

Virg. Ecl. 6.

Addit se sociam, timidisque ^{superventis}

Ægle,

Ægle Najadum pulcherrima.

Et Æneid. 1.

-- sequitur pulcherrimus Astur

Astur equo fidens, & versicoloribus armis

Propertius lib. 2.

-- eheu tu mihi certus eras.

Certus eras eheu! quavis nec sanguinea vito

Nobilis, & quamvis non ita dives eras!

Virgil. Ecl. 2.

Ah Corydon, Corydon quæ te dementia
cepit.

Ecl. 3.

Et longum formose vale, vale inquit Jola.

Æneid. 4.

Sed moriamur ait, sic, sic juvat ire sub
umbras.

Alius.

Sed fugit interea, fugit irrevocabile tēpus.

O! dives, dives, non omni tempore vives.

Apocal. 18. cecidit, cecidit Babylon illa
magna. Actor. 9. Saule, Saule quid me perse-queris. Matth. 23. Jerusalem, Jerusalem, quæ
occidis Prophetas. Sic Christus sapius. A-men, Amen dico vobis, & in cruce. Deus,
Deus meus, ut quid dereliquisti me? & David.Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo. & 1.
Reg. 19. Fili mi Absolon! Absolon fili mi! quis

mihi dei! ut moriar pro te, fili mi Absolon!

*Translatio est, quæ idem verbum repetit
cum aliqua distinctione, id est, diversitate
non*Tradu-
tio.

non solum casuum (hoc enim polyptoton
facit) sed *significationis*, ita ut verbum seu vox,
in alia, atque alia significatione accipiatur, ut
patet in exemplis ab Authore allatis; ibi enim
vita primùm accipitur pro tempore, quo vi-
vimus, deinde pro actu vivendi, denique pro
anima quam virtute excolimus; si verò vitiiis
inficiamus, sceleratæ vitæ homines efficimur.
Sic homo semel propriè accipitur pro natura
humana, deinde pro humanitate & lenitate,
qui est actus secundus, ut vocant Philosophi;
quî enim humanitate caret, hunc nō hominē,
sed belluam appellamus. Sicut autem homo
ferus, non est homo, ita Ciceroni divitiæ, non
sunt divitiæ, si conferantur cum virtutibus;
unde semel illis tribuit significationem, quam
vox habet, deinde tollit eandem. In reliquis
exemplis per se patet mutari significationem.
Ex quibus collige, & *Nota*: significationem
hic mutari aliquando secundum *aliquid*, &
aliquaqualiter; interdum verò *ex toto* & totaliter.
Aliquaqualiter enim mutatur in prioribus tribus
exemplis explicatis; totaliter, in posterioribus
in Authore positis. Ad priorē modum refer
sequentia. *Æneid.* 5. intentaque brachia remis
intenti expectant: prius enim intentus idem
est quod extentus; posterius autem, quod at-
tentus; quæ significatio affinis est priori non
tamen eadem. Apud Lucilium: amici dum vi-
vimus, vivamus, ubi postremo loco vivere
idem est, quod simus latini. Cicero pro Cœlio;
quis ignorat in ejusmodi domo, in qua libidi-
nes, omnia denique inaudita vitia versentur,
hic

hic servos non esse servos. ubi semel servus personam servi significet, alterâ vice officium. Idem ad Q. Frat. Cato adolescens nullius consilii, sed tamen civis Romanus & Cato. Idem pro Sextio: ibidem Consules, si modo Consules erant. id est, nomen habebant, non rem, cujusmodi sunt ista: Hæc mulier (Judith) non est mulier, quia fecit viriliter. Hæc virgo, non est virgo, quia virginitatem amisit. Hic studiosus, non est studiosus, quia non studet. Multi Oratores non sunt Oratores, id est, eloquentes. S. Barbara non fuit Barbara. Sic ille juvenis ex malo factus bonus dicitur ego non sum ego, apud S. Ambrosium lib. de poenitent. c. 10. Macrobius lib. 2. saturnalia bellaria ea maximè sunt mellita, quæ mellita non sunt. Virgil. Ex illo Corydon, Corydon est tempore nobis: id est, excellens Musicus. Sic dicimus Joannes, manet Joannes, id est, gratus. Puer denique est puer, stultus manet stultus Joan. 2. Multi crediderunt in Jesum visis signis, ipse autem non credebatur eis, id est, committebat. Ad posteriorem modum refer sequentia. Unum te rogo, sic vive, nè sis dignus rogo. gaudeo quòd miseris subsidium miseris; bellum minimè est bellum, in otio litterarum tibi nullum est otium, & dum semper est tempus, dicis nullum tibi esse tempus. quanquam hæc duo ad priorem classem magis spectare videntur. Sed hujus loci est, plus studes juri Coeorum, quàm juri Doctorum; mundus non est mundus,

Tale est illud.

Quid facies facies Veneris, si veneris
antè,

Non sedecas, sed eas, nè pereas per eas.

Sic lusit ille,

Quis neget Æneæ natum de stirpe Nero-
nem?

Sustulit hic Matrem, sustulit ille Patrem.

Et illud.

Mala mali malo, mala contulit omnia
mundo:

Et propter est, est, est, Dominus meus
mortuus est. Huc pertinent, quæ duplicem
habent significationem, vel ex se ut, canis
animal, & cano canis canere, vel ex translati-
one à propria in alienam significationem. v.
g. in hortis nullus sit licèt flos, tu mihi tamen
in scholis es flos; peccatores licèt habeant
intellectum, tamen sunt sine intellectu, ubi ef-
fectus pro causa ponitur. Licèt careas virtute,
tropos tamen facis cum virtute. Follis etiam
dum est inflatus, non est inflatus, id est, super-
bus. Ex se duplicem significationem habent.
In vita omne peccatum vita: quid gloriaris
nomine ducis, qui in hostem exercitum
nunquam ducis. Dum venis ad me manè, to-
tâ die apud me mane. nomen habes regis, ni-
hil interim regis. Non quisquis debet, statim
persolvere debet.

Polyptoton est, quando *idem verbum sæ-*
pius ponitur in diversis casibus: per casus
autem hâc etiam numeri, genera, personæ,
tem.

tempora, modi, &c. intelliguntur. Differt à præcedenti figura, quia hæc mutat tantum casus, illa verò significationem. Sæpe tamen coincidunt, ut patet ex superioribus exemplis, in quibus non sola significatio mutatur, sed etiam casus. v.g. Mala mali mala contulit omnia mundo, omnes casus complexus est Poëta ille sic canens. Cum vanitas sit vanitatis filia, Et vanitati vanitatem procreet. Ô vanitas! quid vanitate vanius! Cicero in Verrin. Ænensis ager sic erat deformis atque horridus, ut in uberrima Sicilia parte Siciliam quæreremus. Idem pro Rosc. Ergo etiam si omnia, quæ dicenda sunt, liberè dixerò, & in Vatinium, factum esse ambitum omnes scitis, & vos hoc, scire omnes sciunt. Talem coramutationem fecit Plautus. in Amphit. iustam rem & facilem esse oratam à vobis volo, nam justè ab justis justus sum Orator datus; nam injusta ab justis impetrari non decet, iusta autem ab injustis petere insipientia est. Ovidius. Cedere iussit aquam, iussa recessit aqua, & ille, nec sine sole suo lux, nec sine luce sua sol. & non venit è pota sæpe salute salus. Lucanus sic canit: infestisque obvia signis, signa, pares aquilas & pila minantia pilis, Littera littoribus contraria: figulus figulum odit, homo homini lupus. Ex nihilo nihil, in nihilum nil posse inverti. sic ibimus, ibitis, ibunt. Quod fuit est, & erit. Cicero Philip. 3. Huic cedamus? hujus condiciones audia.

audiamus? cum hoc pacem fieri credamus?
 Christianus Poëta, Mors mortis, morti mor-
 tem mors morte redemit. In quo metro sunt
 omnes casus. Ridiculum est illud Plauti. ve-
 rum aliquis aliqua aliquo modo, aliunde
 ab aliquo tibi spes est fore meam fortunam:
 Ovidius.

Tu quoque Pieridum studio, studiose te-
 neris.

Ingenioque faves, ingeniose meo.

Hinc patet derivata ab aliis, huc pertine-
 re, si cum primitivo ponantur, ut illud Cice-
 ronnis, qui paulò ante interitum visus est in
 somnis, amicæ esse amictus amiculo. &c. ar-
 debat amore (Verres) illius hospitæ propter
 quam hospitii jura violârat. &c. Plautus. ple-
 rique homines, quos, cum nihil refert, pu-
 det; ubi pudendum est, ibi eos deserit pudor.

Nota, si diversa vocabula in diversis casi-
 bus ponantur, quale exemplum affert ultimo
 loco Cyprianus, est quidem casuum commu-
 tatio, sed non figura primi generis, nempe per
 adjunctionem, quia non repetitur idem voca-
 bulum, sed aliud atq; aliud. Solùm igitur re-
 ductivè exemplum hujus loci est non per se.

Synonymia est, quando *idem* aliis atque
 aliis verbis dicitur: unde repetitur unum, i-
 demque verbum, non quoad vocem & so-
 num, sed *idem quoad significationem*, & sic
 adhuc jure aliquo locum inter figuras primi
 generis sibi vendicat; quia idem verbum re-
 petit. Hujus figuræ exempla abundant in
 sacris & profanis, quare non est, quod ei

Synony-
 mia.

Y

immo

immoremur, unum & alterum sufficit.
 Plautus. quicumque ubique sunt, qui tuere,
 quique fururi sunt posthac stulti, stolidis fa-
 tui fungi, bardi blenni, buccones, solus es
 go omnes longè anteco, stultitiâ & moribus
 indoctis. Cicero post reditum. Mutum fo-
 rum, elinguem curiam, tacitam & fractam
 civitatem videbatis. Pro Milone: an vero
 Judices, vos soli ignoratis, vos hospites in
 hac urbe versamini? vestra peregrinantur
 aures, neque in hoc pervagato civitatis ser-
 mone versantur &c. Virgil. 6. *Aeneid.* supe-
 ratne & vescitur aurâ *Ætheriâ*, nec adhuc
 crudelibus occubat umbris? Hic adverte, ut
 illa, quæ subjiciuntur, aut plus dicant, aut
 priora declarent, alioqui ut inutilia rejicien-
 da sunt.

**Polysyn-
deton.**

*Polysyndeton eandem conjunctionem re-
 petit v. g. & genus, & proavos, & quæ non
 fecimus ipsi, vix ea nostrâ puto. Virgilius.
 Unâ Eurûsque, Notusque ruunt, creberoque
 procellis Africus. & Aeneid. 6. fortè recense-
 bat numerum, charosque nepotes, fataque
 fortunasque virum, moresque manusque.
 Historicus decad. 3. lib. 8 somnus, & viam
 & epulæ, & scorta, & balnea, corpora atque
 animos enervant. Orator. in Verrina 6. ne-
 que privati, neque publici, neque sacri tota
 in Sicilia quidquam reliquisse. Et: me præ
 cæteris, & colit, & servat, & diligit & pro
 Quintio: homo & in aliis causis exer-
 citatus, & in hac multum, & sæpe versa-
 tus.*

Gradatio figura est, quæ *positum prius verbum* repetit in posteriori, & subsequente constructione *cum aliquo progressu ad ulteriorem sensum*: Græcè *climax* dicitur, aliquibus *incrementum*, sed *male*, incrementum enim non consistit in verbis, sed in rebus, cum Quintiliano & aliis amplificationis modus sit, non figura, ideoque à re majori ad minorem, vel à minori ad majorem progreditur, neque curat, utrum verbum prius positum repetatur in sequenti, quod in gradatione necessarium est; quæ etiam res prorsus æquales continet, ut patet in exemplo allato ab authore, & in sequentibus. Hoc tamen negari non potest, gradationem cum incremento convenire posse; distinguuntur tamen, quòd *gradatio sit progressus verborum, incrementum autem rerum*, & quidem majorum vel minorum non autem æqualium, Author. ad Herenn. lib. 4. ponit inter alia hoc exemplum. Imperium Græciæ fuit apud Athenienses; Atheniensium potiti sunt Spartiæ, Spartiæ superavêre Thebani, Thebanos, Macedones vicerunt, qui ad imperium Græciæ brevi tempore adjunxerunt Asiam, bello subactam. Idem: nam quæ reliqua spes libertatis manet, si illis, & quodlibet, licet, & quod licet possunt, & quod possunt audent, & quod audent faciunt, & quod faciunt, vobis molestum non est. Cicero in Vatin. non magis pecuniarum repetundarum, quàm majestatis: neq; majestatis, magis, quàm Plautiæ legis: neque legis Plautio

gis quàm ambitus ; neque ambitus magis,
quàm omnium legum iudicia perierunt. I-
dem pro Quintio. Si debuisset: Sexte, petis-
ses, sed petisses statim, si non statim paulò
quidem post, si non paulò post, at aliquando.
Et pro Roscio. In urbe luxuries creatur, ex
luxuria existat avaritia necesse est, ex avaritia
erumpat audacia, unde omnia scelera & ma-
leficia gignuntur. Virgil. Ecl. 2.

Torva læna lupum sequitur, lupus ipse
capellam.

Florentem cytisum sequitur lasciva ca-
pella,

Hunc in modum lusit alius.

Auro quid melius? jaspis quid jaspide? vir-
tus.

Quid virtute? Deus quid Deitate? nihil.
Notum est illud:

Aspide quid pejus? cenchris quid cenchri-
de? Dæmon,

Item

Dæmone quid? mulier, quid muliere?
nihil.

Item

Parva prius jacuit tectis scintilla favillis
Scintillam mora, flamma moras, incendia
flammas,

Ista secuta dedit tantos scintilla dolores.
Post visum, risum, post risum venit ad
usum.

Post usum tactum, post tactum venit ad
actum.

Post actum factum, post factum venit ad
actum.

Sic Ausonius.

Res hominum fragilis alit, & regit & per-
imit fors;

Sors dubia, æternumque labans, quam
blanda foret spes;

Spes nullo sinè fine ævo, cui terminus est
mors;

Mors avida inferni regis, quam longa pre-
mit nox;

Nox sortita vices; remeaverit aurea cùm
lux;

Lux dono concessa Deùm, cui prævius
est sol;

Sol cui nec furto Veneris latet omnipotens
Mars.

Similes gradationes multas habet scriptu-
ra. Roman. 8. v. 29. nam quos præscivit, hos
& prædestinavit; quos autem prædestinavit,
hos & vocavit; & quos vocavit, hos & justi-
ficavit, quos autem justificavit, illos & glo-
rificavit. Rom. 5. v. 3. tribulatio patientiam
operatur, patientia autem probationem, pro-
batio verò spem, spes autem non confundit.
Jacobi 1. v. 44. unusquisque verò tentatur à
concupiscentia sua abstractus & illectus: de-
inde concupiscentia, cùm conceperit, parit
peccatum; peccatum verò cùm consumma-
tum fuerit, generat mortem. 2. Petri 1. à v. 5.
Ministrate in fide vestra virtutem, in virtute
autem scientiam, in scientia autem absti-
nentiam, in abstinentia autem patientiam,
in patientia autem pietatem, in pietate autem
amorem fraternitatis, in amore autem fra-
ternita-

ternitatis Charitatem. Notum est illud : in principio erat verbum, & verbum erat apud DEUM, & DEUS erat Verbum. Item Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Jacob. Ex dictis collige gradationem fieri facile, si considerentur, res à se invicem sequentes aut pendentes. uti effectus & Consequentia multa Demum.

Nota gradationem differre à sorite, quod sorites ab uno ad aliud progrediatur, ita ut tandem aliquid *inferat* & concludat, unde debet habere particulam aliquam illativam, *ergo, igitur*. Gradatio autem nil concludit, sed solum connexionem declarat, & manifestat. A Metalepsi autem differt, quia Metalepsis non ponit expressè illa multa, quae ab invicem dependent; dum tamen explicanda est tum opus est gradatione v.g. ex arvis intelligitur spica, ex spica messis, ex messi aestas, ex aestate annus. Unde patet in Metalepsi gradationem esse occultam, non apertam, & expressam, nisi explicetur.

Hoc autem casu definit esse Metalepsis, & fit gradatio.

* * *